

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslo sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės Medicinos Institutas Reumatologijos, traumatologijos ortopedijos ir rekonstrukcinės chirurgijos klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Ortopedinės ligos 10 kreditų (270 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	4	2	4
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Egzaminas laikomas žodžiu. Klinikoje paruoštas klausimų blokas, kuris atnaujinamas kiekvienais metais. Pateikiami 3 klausimai. Egzamino vertinimo kriterijai (minimalus įskaitomas balas – 5): b) bendra atsakymo struktūra ir apimtis, aiškus žinių pateikimas, argumentacija, glaustumas ir konkretumas (3 balai); e) gebėjimas dalyvauti diskusijoje, klausimų valdymas, oratoriniai gebėjimai (5 balai); d) probleminių klausimų iškėlimas (2 balai).			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Suteikti gilesnių žinių apie ortopedinių ligų etiologiją, patogenezę, genetinę predispoziciją, modernius tyrimo metodus, specialius testus, diferencinę diagnostiką, operacijų tipus, operacijų planavimą, priešoperacinį įvertinimą, operacinę techniką, klaidų prevenciją ir rizikas, ankstyvą ir atokų pooperacinį laikotarpį, galimas operacines komplikacijas, reabilitacijos principus, galimybes. Papildomas dėmesys skiriamas bendrosioms ortopedinėms skeleto ligoms, sąnarių gydymui – sąnarių pakeitimui dirbtiniais implantais – endoprotezais.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p><u>Bendroji dalis.</u> Anamnestiniai, klinikiniai, laboratoriniai, radiologiniai, ultragarsiniai ir instrumentiniai tyrimo metodai. Galūnes inervuojančių segmentinių ir periferinių nervų būklės įvertinimas.</p> <p><u>Specialios ortopedinės intervencijos.</u> Redresacija, artrodezė, tenodezė, artrorizė, osteotomija, osteoklazija, kaulų transplantacija, kremzlės transplantacija, odos transplantacija. Plastinės sąnario operacijos. Klasikinė sąnario plastika. Sąnario pakeitimas endoprotezu.</p> <p><u>Ortopedinės technikos pagrindai.</u> Ortopediniai aparatai, protezai, ortezai.</p> <p><u>Ortopedinės ligos.</u> Bendros ortopedinės skeleto ligos: osteomalacija, rachitas, osteoporozė, pirminis hiperparatyreoidizmas, antrinis hiperparatyreoidizmas, gastrointestininė osteopatija, diabeto sukelti kaulo pakitimai, deformuojanti osteodistrofija. Įgimtos sisteminės skeleto ligos: osteochondrodisplazija, achondroplazija, osteogenesis imperfecta, fibrozinė displazija ir fibrozinė displazija su odos pigmentacija, daugybinės osteochondromos, diafizinė displazija, metafizinė chondrodisplazija, daugybinės epifizinės displazijos, įgimta kreivarankystė, polydaktilija, syndaktilija, brachydaktilija, įgimtos sinoztozės, Madelungo deformacija, mukopolisacharidozės, Gaucher liga. Reumatoidinio artrito sukelti sąnarių pakitimai. Ankilozuojantis spondilitas ir spondiloartritas.</p>				

Degeneracinė sąnario liga. Etiologija, patogenezė, artrozės klinika, rentgenologinis artrozės vaizdas, artrozės gydymo pagrindai.

Aseptinės osteonekrozės. Vertebra plana Calvé, juvenilinė stuburo osteochondrozė, Perthes liga, suaugusiųjų šlaunikaulio galvos nekrozė, tuberositas tibiae osteonekrozė, pėdos laivakaulio osteonekrozė, pėdos II-IV padikaulių galvų osteonekrozė, os lunatum osteonekrozė, disekuojanti osteochondrozė.

Kaulų ir sąnarių uždegiminės ligos. Ūmus hematogeninis osteomielitas, ūmus potrauminis osteomielitas, lėtinis osteomielitas. Nespecifinis artritas. Specifiniai kaulų ir sąnarių uždegimai.

Onkologiniai pakitimai. Kaulų navikai. Gerybiniai kaulų navikai. Piktybiniai kaulo navikai, kaulo metastazės. Piktybinių navikų gydymo principai. Į navikus panašūs kaulo pakitimai. Sąnarių navikai.

Minkštųjų audinių ligos. Sausgyslių, jų dangalų ir raumenų ligos. Degeneraciniai pakitimai. Sausgyslių dangalų uždegimas. Stenozuojantis sausgyslės dangalo uždegimas. Raumenų atrofija ir hipertrofija. Raumens sukalkėjimas. Įgimta daugybinė artrogripozė.

Sąnarių ortopedinės ligos. Peties sąnario ligos: subakromialinio tarpo ankštumas, sukamųjų raumenų plyšimas, artropatija, idiopatinis adhezyvinis kapsulitas, kalcifikuojantis tendinitas, akromioklavikulinio sąnario degeneraciniai pakitimai, glenohumeralinio sąnario artrozė, os acromialae, Bankart plyšimas. Peties sąnario klinikiniai tyrimo metodai, specialūs testai. Specialus sąnario tyrimas. Alkūnės sąnario ligos: tenisininko alkūnė, cubitus varus ir cubitus valgus, alkūnės nestabilumas, vangi alkūninio nervo parėzė, alkūninis neuritas ir alkūninio kanalo sindromas, olecranon bursitas, alkūnės artrozė, disekuojantis osteochondritas, osifikuojantis miozitas. Klinikiniai alkūnės sąnario tyrimo metodai, specialūs testai. Specialus sąnario tyrimas. Riešo sąnario ligos: komplikacijos po Colles' lūžio, riešo ganglionas, De Quervain liga, tiesiamųjų sausgyslių tenosinovitas, Kienbock liga, riešo artrozė, karpalinio kanalo sindromas, ulnarinio kanalo sindromas, Ehlers-Danlos sindromas, riešo nestabilumas. Riešo sąnario klinikiniai tyrimo metodai ir specialūs testai. Klubo sąnario ligos: Įgimta vaikų ir suaugusiųjų klubo sąnario displazija, šlaunikaulio dislokacija. Klinikinė klubo displazijos simptomatika. Rentgenodiagnostika. Konservatyvus įgimtos klubo displazijos gydymas. Chirurginiai įgimtos klubo displazijos gydymo metodai: gūžduobės viršutinės dalies plastika, dubens osteotomijos, tarpgūbrinė šlaunikaulio osteotomija. Perthes liga, ūmus piogeninis sąnario uždegimas, pirminė ir antrinė klubo artrozė, jos priežastys, coxa valga ir coxa vara. Klinikiniai klubo sąnario tyrimo metodai, specialūs testai. Klubo sąnario skausmo diferencinė diagnostika. Specialus sąnario tyrimas - klubo sąnario punkcija ir turinio aspiracija. Kelio sąnario ortopedinės ligos: kelio sąnario patinimas ir skausmas, hemartrozė, sąnario nestabilumas, menisko plyšimai, menisko cista, patelofemoralinis nestabilumas, girnelės chondromaliacija, disekuojantis osteochondritas, kelio artrozė, genu varum ir genu valgum, girnelės bursitas, įprastinis išnirimas. Čiurnos sąnario ligos: achilo tendinopatija, šokikaulio osteochondritas, spragsinti peronealinė sausgyslė, čiurnos artrozė.

Pėdos ortopedinės ligos. Pėdos equinovarus deformacija, šleiva pėda, plokščia pėda, išgaubta pėda, Hallux valgus. Morton neuroma, planetarinis fasciitas, plaktukinis pirštas, tarsalinis tunelinis sindromas. Pėdos klinikiniai tyrimo metodai ir specialūs testai.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Frederick M. Azar, James H. Beaty. Campbell's Operative Orthopaedics: Volume one. Elsevier Health Sciences, 14th edition, 2020:
<https://evolve.elsevier.com/cs/product/9780323672177?role=student>
2. Nicola Maffulli, John P Furia. Rotator Cuff Disorders: Basic Science and Clinical

Medicine. JP Medical Ltd. 2012:

http://www.lavoisier.eu/books/other/rotator-cuff-disorders/description_4287241

3. Frederick M. Azar, James H. Beaty. Campbell's Operative Orthopaedics: Volume two. Elsevier Health Sciences, 14th edition, 2020:
<https://evolve.elsevier.com/cs/product/9780323672177?role=student>
4. Frederick M. Azar, James H. Beaty. Campbell's Operative Orthopaedics: Volume three. Elsevier Health Sciences, 14th edition, 2020:
<https://evolve.elsevier.com/cs/product/9780323672177?role=student>
5. Frederick M. Azar, James H. Beaty. Campbell's Operative Orthopaedics: Volume four. Elsevier Health Sciences, 14th edition, 2020:
<https://evolve.elsevier.com/cs/product/9780323672177?role=student>
6. Apurv Mehra. Orthopedics Quick Review (OPQR). Jaypee Brothers Medical Pub; 8th edition, 2020:
https://www.amazon.com/Orthopedics-Quick-Review-MEHRA-APURV/dp/9389776767/ref=sr_1_1?crid=VK072DGXPFC5&keywords=Orthopedics+quick+review+Apurv+Mehra&qid=1649877887&s=books&sprefix=orthopedics+quick+review+apurv+mehr%2Cstripbooks-intl-ship%2C192&sr=1-1
7. Vikas V. Patel, Alpesh Patel, James S. Harrop, Evalina Burger. Spine Surgery Basics. Springer Science & Business Media, 2013:
https://www.amazon.in/Spine-Surgery-Basics-Vikas-Patel-ebook/dp/B00F3YAUQ2/ref=sr_1_2?crid=3566Q58KQNP8W&keywords=spine+surgery+basics+vikas&qid=1649878082&s=digital-text&sprefix=spine+surgery+basics+vikas+%2Cdigital-text%2C113&sr=1-2
8. M. McNally, R. Sousa, M. WouthuyzenBakker, A. F. Chen, A. Soriano, H. C. Vogely, M. Clauss, C. A. Higuera, R. Trebše. The EBJIS definition of periprosthetic joint infection. Bone Joint J, 2021:
https://ebjis.org/fileadmin/user_upload/EBJIS/EBJIS2021/EBJIS_PJI_Def_2021.pdf
9. Bryan D. Springer, Javad Parvizi. Periprosthetic Joint Infection of the Hip and Knee. Springer New York Heidelberg, 2014:
<http://rentals.springer.com/product/9781461479284>
10. Bentley, George (Ed.) European Surgical Orthopaedics and Traumatology: The EFORT Textbook. Springer, 2014:
<https://link.springer.com/referencework/10.1007/978-3-642-34746-7>

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Valentinas Uvarovas (prof. dr.).

2. Igoris Šatkauskas (doc. dr.).

3. Narūnas Porvaneckas (prof. habil. dr.).

4. Vytautas Tutkus (doc. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė